

POSEBNI UPRAVNI POSTUPCI

CARINSKI POSTUPAK

LJERKA ZLATIĆ, dipl. iur.

EKONOMSKA ŠKOLA MIJE MIRKOVIĆA RIJEKA

školska godina 2011./2012.

CARINSKI POSTUPAK

Carina je prihod države koji se naplaćuje pri prijelazu određene robe preko državne granice, odnosno carinske crte, a mogu biti :

- uvozne carine – carina i druga davanja koja se plaćaju pri uvozu robe
- izvozne carine – carina i druga davanja koja se plaćaju pri izvozu robe

Roba i stvari koje se uvoze, unose ili primaju u carinsko područje Republike Hrvatske (carinska roba), podliježu plaćanju carine, osim ako zakonom nije drugačije određeno.

Carinskim zakonom i propisima donesenim na temelju njega uređuju se prava i obveze osoba i Carinske uprave RH u svezi s robom u putničkom i robnom prometu između carinskog područja RH (teritorij RH) i stranih carinskih područja.

Carinski postupak je skup radnji koje poduzimaju carinska tijela, carinski obveznici i neke druge osobe sa svrhom da se utvrdi, podliježe li određena roba koja se uvozi, unosi ili izvozi carinjenju.

Carinski postupak mora biti prilagođen svrsi carinjenja, mora biti jednostavan i učinkovit kako bi se omogućio brz i nesmetan promet robe preko državne granice.

U širem smislu carinski postupak obuhvaća i carinski nadzor, a to su mjere koje poduzima Carinska uprava kako bi se osigurala provedba carinskih i drugih propisa i spriječilo neovlašteno postupanje s carinskom robom i osigurala njezina istovjetnost dok se ne provede carinski postupak.

Carinski nadzor uređen je detaljnije za pojedine vrste carinskih postupaka.

Carinski postupak je poseban upravni postupak, uređen Carinskim zakonom (NN 56/10). Odredbe Zakona o općem upravnom postupku primjenjuju se u postupcima koje vodi Carinska uprava, ako Carinskim zakonom nije drugačije određeno.

Za primjenu carinskih propisa odgovorna je Carinska uprava kao upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija.

Carinski postupak je :

- Puštanje robe u slobodan promet – primjena mjera trgovinske politike, ispunjavanje formalnosti u vezi s uvozom robe i plaćanjem carine i drugih davanja
- Postupak provoza – kretanje robe od jednog do drugog mjesta unutar carinskog područja RH (vanjski provoz) ili kretanje domaće robe od jedne do druge točke unutar carinskog područja RH (unutarnji provoz)
- Postupak carinskog skladištenja – može se odobriti za stranu robu (da pri tom ne podliježe uveznoj carini i trgovinskim mjerama) ili domaću robu namijenjenu izvozu i smještenu u carinsko skladište
- Postupak unutarnje proizvodnje – odobrava se za stranu robu:
 - namijenjenu ponovnom izvozu u obliku dobivenih proizvoda, a da ta roba ne podliježe plaćanju carine niti trgovinskim mjerama (sustav odgode)
 - koja se pušta u slobodni promet uz plaćanje carine za koju se može odobriti povrat ili otpust carine ako se izveze iz carinsko područja RH u obliku dobivenih proizvoda (sustav povrata)
- Postupak preradbe pod carinskim nadzorom – uporaba strane robe na carinskom području RH bez obračuna carine ili primjene trgovinskih mjera radi preradbe kojom se mijenja njezina vrsta ili stanje, a ti proizvodi puste u slobodni promet uz obračun uvozne carine
- Postupak privremenog uvoza – uporaba strane robe (potpuno ili djelomično oslobođene uvozne carine i izuzete od trgovinskih mjera) namijenjene ponovnom izvozu u nepromijenjenom stanju, osim uobičajenog obezvređenja nastalog uporabom te robe
- Postupak vanjske proizvodnje - privremeni izvoz domaće robe iz carinskog područja RH radi određenih proizvodnih radnji.
- Postupak izvoza – iznošenje domaće robe iz carinskog područja RH (primjenjuju se izvozne formalnosti – trgovinske mjere i izvozna carina)

Prema načinu prijevoza robe (sredstvima prijevoza) razlikuju se:

- Carinski postupak u željezničkom prometu
- Carinski postupak u cestovnom prometu
- Carinski postupak u prometu vodnim putem (morskom i riječnom)
- Carinski postupak u međunarodnom zračnom prometu
- Carinski postupak u međunarodnom poštanskom prometu
- Carinski postupak u putničkom prometu

Pojedine odredbe sadrži Carinski zakon, a njihovu detaljniju razradbu sadrže brojni podzakonski propisi kojima se uređuju pojedini carinski postupci (npr. Pravilnik o carinskom postupku u putničkom prometu) ili pojedina postupovna pitanja (npr. Pravilnik o ostvarivanju prava na oslobađanje od plaćanja carine).

Subjekti carinskog postupka

1. Carinska uprava – je upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija odgovorna za primjenu carinskih propisa i drugih propisa , a njene ustrojstvene jedinice su:

- **Središnji ured** – odgovoran za učinkovitu i ujednačenu primjenu carinskih i drugih propisa
- **Carinarnica** – u njoj se obavljaju svi ili neki poslovi predviđeni carinskim propisima, a njezina ustrojstvena jedinica je **carinska ispostava** u kojoj se obavljaju svi ili neki poslovi iz djelokruga carinarnice (vrste ispostava : ulazna, uvozna, izvozna i izlazna)

2. Stranka (deklarant) je osoba:

- koja podnosi carinsku deklaraciju u svoje ime
- osoba u čije je ime carinska deklaracija podnesena

Osoba o čijim se pravima i obvezama rješava u postupku može odrediti **opunomoćenika** za poduzimanje svih ili nekih radnji u postupku.

Zastupanje može biti:

- izravno – djelovanje u ime i za račun druge osobe
- neizravno – djelovanje u svoje ime, a za račun druge osobe

3. Ostali dionici u postupku (korisnici uvezene robe ili osobe kod kojih se nalazi uvezene roba) u granicama svog pravnog interesa.

Tijek carinskog postupka – faze

1. Primitak carinske deklaracije (provjera) – za svu robu koja se stavlja u carinski postupak podnosi se carinska deklaracija za taj postupak. Deklaracija se podnosi:

- pisano (na propisanom obrascu, mora biti potpisana i sadržati sve potrebne podatke, potrebne za primjenu carinskih propisa - uz nju se prilažu sve potrebne isprave)
- elektroničkom razmjenom
- usmeno ili nekim drugim radnjama predviđenim propisom

Carinska deklaracija ima karakter prijave, a oblik, sadržaj i način podnošenja deklaracije i drugih obrazaca propisuje Vlada RH.

Radi provjere deklaracije carinarnica može:

- provjeriti deklaraciju i sve isprave (zatražiti prilaganje drugih isprava)
- pregledati robu i uzeti uzorke za analizu ili drugo ispitivanje

2. **Pregled robe** – ako je deklaracija ispravna pristupa se pregledu robe.
U carinskom postupku unaprijed je propisano kojim se dokazima utvrđuju pojedine činjenice važne za odlučivanje (vezana ocjena dokaza).
Deklarant ima pravo prisustvovati pregledu robe i uzimanju uzoraka.
Kao dokazna sredstva koriste se isprave, očevid i vještačenje.
3. **Svrstavanje robe prema carinskoj tarifi** – na robu koja se uvozi u carinsko područje RH plaća se carina prema Carinskoj tarifi i odredbama Zakona o carinskoj tarifi kao i odredbama Carinskog zakona.
Vlada RH u Carinskoj tarifi propisuje slučajeve te vrste i vrijednost robe na koju se može primijeniti jedinstvena carinska stopa (tarifni sustav sastoji se od tarifne oznake, imenovanja robe i carinske stope)
4. **Utvrđivanja carinske osnovice** – carinska osnovica na koju se primjenjuje carinska stopa iz carinske tarife je vrijednost robe.
Carinska je vrijednost robe njezina transakcijska vrijednost, a to je stvarno plaćena ili plativa cijena za robu koja se prodaje radi izvoza u RH.
5. **Naplata utvrđene carinske svote** – provodi se po obračunu carine, a ako se ne plati u propisanom roku može se prisilno naplatiti prema propisima o prisilnoj naplati poreza i doprinosa.

Odlučivanje u carinskom postupku

Odluka je svaka službena radnja Carinske uprave koja se odnosi na carinske propise kojom se odlučuje o pojedinom slučaju, te koja ima pravne učinke na jednu ili više određenih ili odredivih osoba.

Takva odluka donosi se i o njoj obavještava podnositelj zahtjeva u najkraćem roku (ako je zahtjev podnesen u pisanom obliku odluka se donosi u pisanom obliku najkasnije u roku od mjesec dana od dana podnošenja zahtjeva).

Svaka zainteresirana osoba može od Carinske uprave zatražiti izdavanje **obavijesti** o primjeni carinskih propisa, bez naknade (osim za posebne troškove).

Na osnovi pisanog zahtjeva zainteresirane osobe Carinska uprava daje:

- obvezujuće mišljenje o razvrstavanju robe po Carinskoj tarifi (važi 6 g.)
- obvezujuće mišljenje o podrijetlu robe (važi 3 g.)

U carinskom postupku odlučuje se o:

- carinjenju robe
- oslobađanju od plaćanja carine
- raznim pitanjima u svezi s carinjenjem robe

Odlučivanje u carinskom postupku je pojednostavljeno i često se svodi na zabilješku na deklaraciji ili nekoj drugoj ispravi, odnosno na obračun carine u putničkom prometu.

Rješenje se donosi u slučaju:

- ako carinski obveznik stavi prigovor na nalaz carinarnice.
- u složenim slučajevima.
- u slučaju donošenja privremenog rješenja
- konačnog rješenja

Rokovi za odlučivanje u carinskom postupku su kratki – od nekoliko sati do nekoliko dana (npr. carinarnica mora ocariniti robu koja se nalazi u željezničkim vagonima, kontejnerima i kamionima u roku od 5 sati, a robu koja se nalazi u željezničkom carinskom skladištu u roku od 5 dana).

Pravni lijekovi u carinskom postupku

- 1. Prigovor** – podnosi se na nalaz carinarnice u pogledu količine , kvalitete, vrijednosti i porijekla robe. Nije određen rok ali se ne može podnijeti poslije podizanja robe iz carinarnice
- 2. Žalba** – ima ju pravo podnijeti osoba:
 - na koju se ta odluka izravno ili neizravno odnosi
 - kojoj odluka o primjeni carinskih propisa nije dostavljena u rokuŽalba se podnosi u roku od 15 dana.
Na žalbu u carinsko postupku primjenjuju se pravila Zakona o općem upravnom postupku.
- 3. Izvanredni pravni lijekovi** - specifični su za ovu vrstu postupka i proizlaze iz naravi carinske materije.